

om dette Punkt, om det formelle Urigtige i at optage det paa Finantsloven. — Derimod maa jeg dog endnu tilføie et Par Bemærkninger. En af disse vil være rettet mod det ærede Medlem, der sidst havde Ordet. For ham var det vistnok efter hans egen Udtalelser ikke egentlig nogen bestemmende Grund, at kunne faa Præsterne satte paa fast Løn, men det var at faa alle disse Kirketiender inddraget i Statskassen, for at man ad den Vej under en heldig Udvikling af alle Forhold kunde komme hen til det ophøiede Ideal, der i denne Sag har foretvævet ham saavel som Andre, nemlig at bringe det til ikke blot en Adskillelse mellem Stat og Kirke — det kan jo Enhver have sin Mening om, ialtfald kan man have forskjellig Mening om, hvorledes denne Adskillelse skulde finde Sted — men at faa det dertil, at Staten med Sikkerhed kunde sige: Nu er Alt, hvad der hidtil har været bestemt til at anvendes til Geistlighedens Lønning, draget ind i Statskassen, nu have vi det, saaledes som det er rigtigt for Staten at have det: Der siges, at vi skulle holde vor grundlovmæssige Forpligtelse til at understøtte Kirken; denne Understøttelse skal den faa. Men saameget er vist, at man saa fik flaaet fast igjennem Finantsloven, at man kan bestemme denne Understøttelse efter Grundloven saa lille, som man vil, og det var ikke langt fra, at den ærede Rigsdagsmand kom til at sige Mere, end han sikkert igrunnen havde været tilbøielig til at udtale, nemlig dette, at Enden derpaa let kunde blive, at Statskassen under den Udvikling af Forholdene, som jeg antydede, kunde sige: Ja, nu faa ingen Understøttelse mere; hver Præst kan ansøge hos sin Menighed og faa foresten sørge for sig selv. — Den anden Bemærkning, jeg vil tillade mig at gjøre, vil jeg henvende til den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Han tog Hensyn til — og det fortjener Daastjønneelse, naar man betragter Forslaget, — at der, hvad man jo veed, foreligger et Lovforslag om Geistlighedens Lønning, men han tog Hensyn dertil i en Retning, som forekommer mig meget besynderlig, og som i alt Fald overraskede mig, fordi han kun havde faaet een Side af Sagen

frem, og det vistnok en Side, der kan være meget smuk. Han sagde nemlig, at, naar man efter Mindretalsforslaget optog Kirketienderne paa Finantsloven; saa havde han efter Udtalelser af Enkelte en Overbevisning om, at dette vilde tjene meget godt til at fremme det Forslag, som vi her i Thinget have haft under Forhandling om Præsternes Lønning. Seg er ikke istand til at vurdere Besskaffenheden af deres Udtalelser, der have fremkaldt dette lyse Haab hos det ærede Medlem, og jeg er heller ikke istand til at bedømme Sandsynligheden af, om det maasse vil virke synderligt heldigt i denne Retning; men derimod er een Ting mig fuldkommen klar, men den havde den ærede Rigsdagsmand ikke noget Die for, og det er, at, naar der foreligger et Lovforslag angaaende Ordning af et Forhold, der saaledes griber ind i, saaledes er afhængig af det, hvorom der her skulde være Spørgsmaal, nemlig at indsette denne Bestemmelse paa Finantsloven, saa kan jeg ikke finde Noget, der turde være i høiere Grad uhenfigtsmæssigt; i høiere Grad urigtigt, end at foregribe Afgjørelsen af en Lov, der vil komme under Forhandling her i Thinget, end det at optage den tilsigtede Bestemmelse paa Finantsloven. Og jeg vil føie til, at jeg virkelig ikke veed, om vi med Hensyn til vor Virksomhed kunde finde Noget, der i høiere Grad end dette vilde være en Tilfidsættelse af de Hensyn, som man skylder Regjeringen, skylder Rigsdagen og skylder Folkethinget, hvor vi nu behandle hin anden Lov, hvis Skjæbne man i Grunden vil afgjøre ved at følge et saadant Forslag.

Winther: Den ærede sidste Taler maa have overset, at jeg aldeles ikke har tænkt paa at foretage nogen Omordning igjennem Finantsloven af de omtalte Lønningsforhold, idet det netop staar antydet i Betænkningen, at, hvis dette Forslag paa Indtægtsfiden bliver vedtaget, vil der paa § 21 blive gjort et lignende Forslag om, at den tilsvarende Udgift bliver anvendt aldeles usorandret, indtil anderledes bestemmes. Det er altsaa holdt aldeles aabent for Rigsdagen at ordne Forholdet ved Hjælp af den anden Lov, og der